

Finansdepartementet

Yttrande över Promemorian Likvärdiga krav på mål och riktlinjer för alla utförare av kommunal verksamhet**Övervägande**

I promemorian föreslås att det program med mål och riktlinjer som fullmäktige ska besluta enligt 5 kap. 3 § kommunallagen för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare även ska gälla för verksamhet som bedrivs av kommunen. Det ska råda likvärdiga villkor för privata utförare och kommuner där skötseln av en kommunal angelägenhet lämnats över till privat utförare.

Kommunen har ansvar för att följa upp egen verksamhet som utförs av privata utförare. Det saknas en reglering som på liknande sätt uppställer ett krav på kommunen att formulera riktlinjer för den egna verksamheten. Nuvarande bestämmelse om att fullmäktige ska anta ett program med mål och riktlinjer för kommunala angelägenheter som utförs av privata utförare föreslås även omfatta verksamhet i egen regi.

I promemorian föreslås vad som kan framstå som en mer genomgripande och omfattande uppföljning och kontroll än vad som är fallet idag. Förslaget kan också ses som ett krav på att uppföljningen och kontrollen ska ske utifrån en likvärdig struktur. Jönköpings kommun ser vikten av att eftersträva så stor likvärdighet som möjligt, men understryker att det inte är vare sig möjligt eller ändamålsenligt att ha en i alla delar exakt lika struktur för uppföljning och kontroll. Kommunens yttersta ansvar för utförande innebär att fullständig konkurrensneutralitet är svår att uppnå. Det övergripande ansvaret förutsätter att kommunen bygger upp en kapacitet som medför högre kostnader för den kommunala verksamheten inom det konkurrensutsatta området. Inte minst under pandemin tydliggjordes detta då kommunen behövde ha en kapacitet utöver det som kunde ställas på privata utförare vad gäller exempelvis kohortvård. Den här typen av beredskap kan innebära att kommunen för vissa delar av sin verksamhet behöver ha en högre ersättning och budgetering.

I de förslag till nya grundläggande lagstiftningar; ny äldreomsorgslag och ny socialtjänstlag, ställer lagstiftaren högre krav på uppföljning av de insatser som utges av nämnderna både i strategiskt hänseende men även kopplat till individen, än vad som görs och gäller idag. Bland annat systematisk och evidensbaserad uppföljning enligt socialtjänstlagen. Det bedöms därför som rimligt att varje nämnd har en plan för hur kontroll och uppföljning ska ske såväl internt som av privata aktörer där det tydligt redovisas på vilket sätt granskning sker och där den tydliga strävan att likrikta den tas i beaktande.

Sammanfattningsvis innebär förslaget ytterligare en skyldighet för kommuner, och utgör därmed en inskränkning i den kommunala självstyrelsen. Syftet är att uppnå likvärdiga villkor oavsett om verksamhet utförs av privata utförare eller av kommuner i egen regi. Skulle konsekvensen av lagändringen innebära en högre grad av kontroll och uppföljning utifrån formuleringar i det program som ska beslutas under första året i varje mandatperiod och kommunala revisioner, utgår kommunen från att staten ersätter kommunerna för den utökade hantering som förändringen innebär.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunalråd

Johan Fritz
Stadsdirektör